

Familiestyrelsen
Att. Louise Petersen
Stormgade 2-6
1470 København K

Svar fra FOA - Fag og Arbejde på høring om forslag til lov om dagtilbud

I FOA - Fag og Arbejde er vi meget tilfredse med, at dagtilbudsområdet med dette forslag nu får sin egen lov. Vi noterer med tilfredshed, at forslaget præciserer, at dagtilbudene især har en pædagogisk opgave, som er nødvendig og har betydning for det samfund, vi lever i. Vi er endvidere enige i, at samfundet skal stille krav til værdigrundlag, pædagogiske principper, mål og indhold i den pædagogiske praksis.

Forbundet skal i forlængelse heraf påpege, at vi ser en modsætning mellem lovforslagets vægtning af dagtilbuddenes samfundsmæssige opgaver og fastlæggelsen af fælles værdier og mål på den ene side, og fremvæksten af private dagtilbud og fritvalgsordninger på den anden. FOA kan derfor heller ikke tilslutte sig forslaget om at indføre endnu en type privat dagtilbud, som lovforslaget lægger op til.

Målformuleringer

Forbundet skal udtrykke sin betænkelighed ved forslaget til omformulering af den eksisterende lovgivnings beskrivelse af formål for dagtilbud. Vi synes ikke, at de konkrete målformuleringer i kapitel 2, § 7 modsvarer en moderne pædagogisk overvejelse. Nogle formuleringer kan fremstå som udtryk for en noget mekanisk pædagogisk tænkning, hvor børns læring og udvikling alene afhænger af personalets pædagogiske tilrettelæggelse af aktiviteterne.

Tilsyn

Vi er glade for, at det er præciseret, at kommunen fortsat skal føre tilsyn med dagtilbudene, og at det skal offentliggøres, på hvilken måde tilsynet skal finde sted. Vi finder det dog hensigtsmæssigt, at det i loven præciseres, at tilsynet med dagtilbuddene gennemføres af pædagogisk uddannet personale og konsulenter.

Offentliggørelse og synlighed

FOA er enige i, at kommunen skal gøre sig en pædagogisk overvejelse og fastsætte mål og rammer for dagtilbudene, samt sikre sammenhængen i tilbuddene og det forebyggende arbejde. Vi kan tilslutte os,

Dato:

14.12.2006

Sagsnummer:

06/32845

Ref.:

JAKS/jasp/bist

FOA

Staubnings Plads 1-3
1790 København V

Telefon 4697 2626
Telefax 4697 2300

Giro 8 01 47 95

E-mail
foa@foa.dk
oaa@foa.dk

www.foa.dk

at disse skal offentliggøres og dermed gøres tilgængelige for en offentlig debat. Herunder mener vi, at det enkelte dagtilbuds værdigrundlag skal være offentligt tilgængeligt.

Vi skal imidlertid - på baggrund af den offentlige debat om kvalitetsmålinger - understrege, at vi ikke er tilhængere af "kvalitetstavler", der hænger ved indgangen til daginstitutionerne, hvor man eventuelt ved farvelægning, giver udtryk for, hvordan kvaliteten er i netop denne institution. Det kan således skabe usikkerhed om regeringens intentioner på området, når indenrigsminister Lars Løkke Rasmussen i Berlingske Tidende den 28. november 2006 citeres for, at han "ikke vil udelukke, at det bliver nødvendigt at sprogteste alle institutionsbørn for at fastlægge institutionernes karakterer." Tankegangen hænger dårligt sammen med dagtilbudslovens intention om, at dagtilbudene skal være med til at forebygge negativ social arv, idet en sådan udvikling vil indebære en risiko for en social selektion med A og B institutioner.

Forældrebestyrelse

Vi er glade for præciseringen af lederens og forældrebestyrelsens opgave og rolle, og for at forældrebestyrelsen får indstillingsret ved ansættelse af leder. Vi er endvidere tilfredse med, at forældrene fremover skal inddrages i processen fra starten, når den pædagogiske læreplan skal udarbejdes.

Den pædagogiske læreplan

Forældrenes inddragelse i hele processen kan bidrage til at gøre den pædagogiske læreplan mere dynamisk, idet forældrenes konkrete ønsker og værdier inddrages. Derved sikres også, at arbejdet med de pædagogiske læreplaner løsriver sig fra den tendens til manualtænkning, som ser ud til at brede sig, jævnfør den foreløbige evaluering af arbejdet med de pædagogiske læreplaner.

Sprogvurdering og sprogstimulering

I forhold til afsnittet om sprogvurdering og sprogstimulering, kan vi være enige i intentionen, som sigter på at opfange børns sprogproblemer så tidligt som muligt. FOA vil imidlertid gerne understrege, at arbejdet med sprogvurderinger efter vores opfattelse ikke må udvikle sig til standardiserede tests, jf. ovenstående bemærkninger. Desuden finder vi det ikke nødvendigt, at alle 3 årige børn sprogscreenes.

Vi er bekymrede i forhold til det resurseforbrug, som vil være resultatet af dette forslag. Tilføres der ikke ekstra resurser til denne opgave, vil resurserne blive trukket ud af dagtilbudenes daglige pædagogiske praksis.

Madordninger

Det er vores opfattelse, at gratis mad og ikke mindst sund mad i dagtilbudene er en vigtig brik i forhold til at forebygge overvægt, fedme og negativ social arv. Vi glæder os derfor over, at det nu bliver muligt at få friplads til madordningerne, idet vi dog skal pege på, at man i lovgivningen bør tage skridtet fuldt ud og indføre gratis kost til alle børn.

Fritidshjem, klub og andre socialpædagogiske fritidstilbud

Vi er tilfredse med, at fritidshjemmene nu får egen formålsparagraf, og at det præciseres, at reglerne omkring forældrebestyrelserne også omfatter fritidshjem. Vi er tilsvarende glade for, at klubber og andre socialpædagogiske fritidstilbud, som f.eks. pædagogisk bemandede legepladser, nu får egen formålsparagraf.

Børnemiljøvurdering

Vi er glade for, at det i bemærkningerne til lovforslaget, er præciseret at legestuerne indgår i den kommunale dagplejes samlede børnemiljøvurdering, som tidligere foreslået af FOA – Fag og Arbejde.

Central evaluerings- og rådgivningsfunktion

Vi er noget bekymret over resurseforbruget i forhold til den kontrol og styring af både borgerne, de pædagogiske medarbejdere og børnene, som forslaget lægger op til i § 18. Vi ser hellere resurserne brugt på at højne kvaliteten i dagtilbudene.

Borger eller bruger

I forslaget anvendes begrebet bruger, vi mener, at det vil være mere rigtigt at anvende begrebet borgeren. Det gør man indenfor social-, sundheds- og plejeområdet, ligesom det er almindeligt brugt på det socialpædagogiske område generelt.

Til de enkelte paragraffer:

Kapitel 1 § 4

I forslagens § 4, stk. 3. fastlægges det, at dagtilbud til børn med betydeligt og varigt nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne fortsat skal reguleres efter Lov om social service.

En sådan opsplitning af dagtilbuddene vil efter FOAs opfattelse ikke være hensigtsmæssig. Det vil ikke komme til at matche den moderne kommunale virkelighed efter kommunalreformen, hvor meget tyder på

at tilbud til børn med nedsat funktionsevne i langt de fleste tilfælde vil være administreret af kommunerne, der overtager ansvaret første januar 2007. Det fremgår endvidere af forslaget til dagtilbudsloven, at kommunerne skal udarbejde en sammenhængende børnepolitik, der altså også skal omfatte børn med nedsat funktionsevne.

Forslag

Bestemmelserne om særlige dagtilbud, fritidshjem og klubtilbud i lov om social service §§ 32 og 36 overføres til dagtilbudsloven.

Kapitel 2 § 7

I bemærkningerne til lovforslaget står der, at formålsparagraffen stort set er en overførsel af den nu gældende paragraf. Det er FOAs opfattelse, at denne beskrivelse ikke er dækkende. Vi vil således pege på, at der er flere ændringer i formålsparagraffen, som vi finder problematiske. Det gælder således i forhold til den eksisterende lovgivnings § 8's ordlyd vedrørende tilegnelse af færdigheder, der er gledet ud af lovteksten i lovforslaget. Det finder vi beklageligt, idet ordet tilegnelse er med til at understrege det vigtige princip om, at barnet selv skal være aktivt i processen.

Det gælder endvidere i formuleringen i lovforslagets § 7, stk. 3, hvori det hedder, at "Dagtilbuddet skal fremme børns læring og udvikling af kompetencer gennem oplevelser, leg og aktiviteter igangsat af personalet...." Formuleringen rummer efter FOAs opfattelse en tendens til skolificering og en alt for voksenstyret pædagogik, der nedtoner værdien af børnenes egen aktivitet og selvskabte kultur.

Legen som pædagogisk princip kommer efter FOAs opfattelse ikke tilstrækkeligt frem i forslaget til ny formålsparagraf. Vi skal derfor anbefale, at der ved den endelige udformning af lovforslaget mere konsekvent tages udgangspunkt i ordlyden i den eksisterende formålsparagraf. Det vil i øvrigt være i god overensstemmelse med de anbefalinger, der er givet fra skolestartudvalget. Konkret skal det foreslås, at § 7 formuleres således:

§ 7. Børn i dagtilbud skal have et fysisk, psykisk, sundt og æstetisk børnemiljø, som fremmer deres trivsel, udvikling og læring.

Stk. 2. Dagtilbudene skal i samarbejde med forældrene give børn omsorg og støtte det enkelte barns tilegnelse og udvikling af sociale og almene færdigheder med henblik på at styrke det enkelte barns alsidige udvikling og selvværd og at bidrage til, at børn får en god og tryk opvækst.

Stk. 3. Dagtilbuddene skal give muligheder for oplevelser og aktiviteter, der bidrager til at stimulere barnets fantasi, kreativitet og sproglige udvikling, samt give barnet rum til at lege og lære og til fysisk udfoldelse, samvær og mulighed for udforskning af omgivelserne.

Stk. 4. Dagtilbuddene skal give børn mulighed for medbestemmelse og medansvar og som led heri bidrage til at udvikle børns selvstændighed og evner til at indgå i forpligtende fællesskaber.

Stk. 5. Dagtilbuddene skal medvirke til at give børn forståelse for kulturelle værdier og for samspillet med naturen.

Stk. 6. Dagtilbuddene skal medvirke til og understøtte børns demokrati-forståelse og integration i og samhørighed med det danske samfund.

Stk. 7. Dagtilbuddet skal i samarbejde med forældrene sikre en god overgang til skole og pædagogiske fritidstilbud ved at udvikle og understøtte grundlæggende kompetencer og lysten til at lære. Dagtilbud skal i samarbejde med skolen skabe en sammenhængende overgang til skole og fritidsliv.

Stk. 2, 3, 4, 5 og 6 er her taget fra den eksisterende lovgivning, mens stk. 1. og stk. 7 i let redigeret form er taget fra lovforslagets tekst. I stk. 1. er indføjet ordet "sundt". I stk. 7. er de pædagogiske fritidstilbud inddraget i forhold til at sikre en god overgang.

Kapitel 2 § 8

Da bekendtgørelsen vedrørende pædagogiske læreplaner var meget kortfattet formuleret, er vi tilfredse med, at lovteksten er udvidet.

Det er fint, at det præciseres, at der skal gøres overvejelser over alle 6 temaer, men vi er bekymrede over stramningen i forhold til stk 3., hvor det anføres, at der skal beskrives præcise metoder og aktiviteter i den pædagogiske læreplan inden for alle 6 temaer, med henblik på evaluering af samme metoder og aktiviteter. Der lægges her efter FOAs opfattelse op til en alt for skematisk tilgang til arbejdet med de pædagogiske læreplaner. Endvidere finder vi det problematisk, at der i modsætning til den tidligere lovtekst ikke præciseres, at der skal tages udgangspunkt i sammensætningen af børnegruppen.

Det skal derfor foreslås, at lovforslagets § 8, stk. 3 erstattes af følgende formulering:

Den pædagogiske læreplan skal med udgangspunkt i sammensætningen af børnegruppen beskrive dagtilbuddets arbejde med mål for arbejdet med alle 6 temaer. Beskrivelsen skal fastsætte overordnede mål for temaerne, der angiver, hvilke kompetencer den pædagogiske proces i dagtilbuddet skal lede frem imod. Beskrivelsen skal endvidere indeholde overordnede pædagogiske værdier og principper samt beskrivelser af relevante mulige aktiviteter og metode. Endelig skal det fremgå, hvordan den pædagogiske proces, leder frem til opfyldelse af målene indenfor de 6 temaer i forhold til udsatte børn i dagtilbuddet.

Det skal fremgå af den pædagogiske læreplan, hvordan den evalueres. Herudover beskrives, hvordan den pædagogiske læreplan evalueres.

§ 8, stk. 4 bør som konsekvens heraf tilsvarende omformuleres så den modsvarer formuleringerne i stk. 3

Kapitel 2 § 14

stk. 3. Forældreindflydelse i privat dagpleje bør indgå her på lige fod med privatinstitutioner.

Kapitel 2 § 15

stk. 4. Som nævnt er vi tilfredse med, at forældrebestyrelsen i lovforslaget har indstillingsret ved ansættelse af lederen, men mener også, at forældrebestyrelsen fortsat skal have indstillingsret ved ansættelse af personalet i dagtilbuddet.

Kapitel 3 § 21

Vi ønsker en afdækning af, hvor de nye privatinstitutioner adskiller sig fra de dagplejelignende puljeordninger. I bemærkningerne til § 21, stk. 3.: " Med bestemmelsen foreslås en model, der viderefører en betydelig del af principperne for de dagplejelignende puljeordninger, jf. forslagens §§ 98 og 99." Noget videreføres altså ikke, og hvad er der af nye principper?

Kapitel 6 § 45

FOA er godt tilfreds med at fritidshjemmet får sin egen formålsparagraf.

Det skal understreges, at vi finder formuleringerne i § 45, stk. 1. vedrørende respekt og understøttelse af børnenes selvvalgte aktiviteter særdeles velvalgte, og skal i øvrigt foreslå, at ordet "sundt" indføres i forhold til beskrivelsen af børnemiljøet i samme stk.. I stk. 3. skal det foreslås at tilføje "matematiske, emotionelle og håndværksmæssige udtryksformer".

Kapitel 13, § 76 og 77

FOA finder at en tydeliggørelse af mulighederne for private børnepasningsordninger, som dette lovforslag giver mulighed for, vil vanskeliggøre kommunernes mulighed for at styre og sikre pladsgarantien.

Derudover mener vi, at de private børnepasningsordninger, som har mulighed for at trække et økonomisk overskud ud af ordningen, bør betale for de tilsyn og den rådgivning som kommunen skal levere.

Kapitel 14, § 78

FOA finder at muligheden for at kombinere en plads i dagtilbud med tilskud til privat børnepasning, bør tages ud af forslaget og erstattes med en bestemmelse om, at kommunen skal sikre, at der kan kombineres pladser i offentligt dagtilbudsregi, der tilgodeser børn, hvor forældrene har arbejdstider, der ligger udover de generelle åbningstider i de kommunale dagtilbud – for eksempel en kombination af dagpleje og daginstitution.

Kapitel 14 § 82:

Vi er meget tilfredse med, at det i lovforslaget er præciseret, at kommunalbestyrelsen kan beslutte at forældre ikke kan få tilskud til privat pasning, hvis den anser det for nødvendigt at barnet er optaget i et dagtilbud (i forbindelse med iværksættelse af hjælpeforanstaltninger).

Med venlig hilsen

Jakob Sølvhøj

Formand

Pædagogisk sektor, FOA – Fag og Arbejde